

Άσκηση Ακοής – Σολφέζ – Ρυθμική Αγωγή IV

Εαρινό Εξάμηνο 2025
ΤΜΕΤ, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Μάθημα 2^ο

Μόνικα Ανδριανοπούλου

<https://www.youtube.com/watch?v=-oyAUnwBtao>

Der Müller und der Bach.

(Orig. G moll.)

Mäßig. (Der Müller.)

The musical score is written for voice and piano. The voice part is in G major (one sharp) and 3/8 time. The tempo is 'Mäßig' (moderate). The piano accompaniment is in G major and 3/8 time, with a dynamic marking of '(p)' (piano). The lyrics are in German and are written below the voice staff.

Wo ein treu-es Her-ze in Lie-be ver-
geht, da wel-ken die Li-lien auf je-dem Beet; da muß in die

Giacomo Carissimi (1605-1674)

- Italian composer and music teacher. Perhaps the first most important composer of oratorios, *Jepthe* (ar.1648) being an exemplar.
- Ιταλός συνθέτης και δάσκαλος μουσικής. Από τους πρώτους σημαντικούς συνθέτες ορατορίων, με κορυφαίο το *Ιεφθάε* (περ.1648).

(Jepthe's daughter, upon hearing she will be sacrificed:)

- *'Plorate colles, dolete montes, et in afflictione cordis mei ululate! Ululate!'*
- «Θρηνήστε λόφοι, κλάψτε βουνά, κραυγάστε στη συμφορά της καρδιάς μου! Κραυγάστε!»
- 'This chord, even in the time of Bach, was reserved for the most intense expressions of lament and pain, and it is not appropriate to view it simply as chordal material'.
- «Αυτή η συγχορδία ακόμη και στην εποχή του Μπαχ εφυλάσσεται για τις πιο εντατικές εκφράσεις θρήνου και πόνου και δεν επιτρέπεται να παρανοηθεί ως καθαρά συγχορδιακό υλικό.» (Diether de la Motte (1998). *Αρμονία: Η θεωρία και η πρακτική της, σε διάφορες εποχές και στυλ*. Αθήνα: Νάσος – EDNAintertranspublishers)

1α.Ρυθμός: Μονομερής έως εξαμερής υποδιαίρεση, & σχέση 3:2 / 2:3 (από το 1^ο μάθημα)
Προετοιμασμένες ασκήσεις Boettger, + ρυθμική *prima vista*

206

in 1

3 3 3 3

2 3 3 4

5 6 7 8 9

397

in 3 + 2

3:2 2:3

2

3:2 3:2

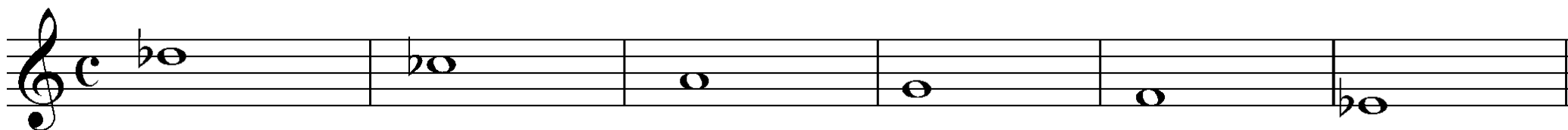
3 4

1β. Ρυθμικό ντικτέ - σολφέζ

Ρυθμική *prima vista*, ♩=58

2α.Ολοτονική κλίμακα στο ρεπερτόριο (19^{ος} αι.)
Schubert (1797-1828), 9^η Συμφωνία, 1^ο μέρος (1822), μμ.304-315

2β. Ολοτονική κλίμακα στο ρεπερτόριο (19^{ος} αι.)
(i) Schubert (1797-1828), 9^η Συμφωνία, 1^ο μέρος (1822)

Schubert Symphony No.9
C maj., D944
I. Andante, mm304-315

Diagram illustrating the chromatic scale in C major and C minor, showing the sequence of notes and their corresponding Roman numerals and letters.

Measure	Notes (Bass/Treble)	Roman Numerals	Letters
1	C4, G3, C4, G3	V5, 6, i, 6	a, b
2	C4, G3, C4, G3	V5, 6, i, 6	e, c
3	C4, G3, C4, G3	V5, 6, i, 6	
4	C4, G3, C4, G3	V5, 6, i, 6	
5	C4, G3, C4, G3	V5, 6, i, 6	
6	C4, G3, C4, G3	V5, 6, i, 6	

2γ.Η ολοτονική κλίμακα στο ρεπερτόριο (19^{ος} αι.)
Glinka (1804-1857), *Ruslan & Ludmilla* (1837-1842)

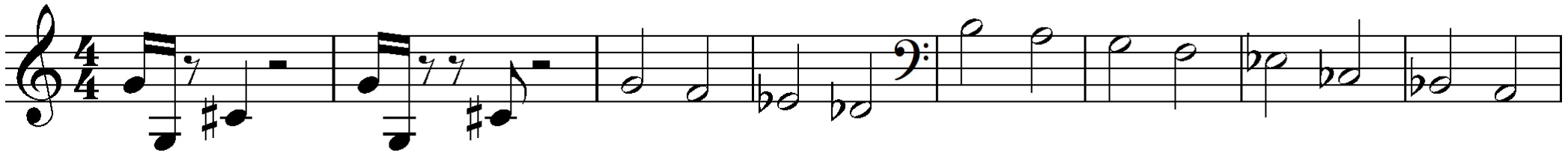
Εισαγωγή (Overture)

https://www.youtube.com/watch?v=P8MLA95rIOo&ab_channel=opera4all

2δ.Η ολοτονική κλίμακα στο ρεπερτόριο (19^{ος} αι.)
(ii)Glinka (1804-1857), *Ruslan & Ludmilla* (1837-1842)

Glinka (1804-1857)
Ruslan & Lyudmila III. (περ.1840)

2ε.Σολφέζ (από το 1^ο μάθημα) :
Debussy, *Prélude à L'après-midi d'un faune* (1894)

The image displays two staves of musical notation from Debussy's *Prélude à L'après-midi d'un faune*. The top staff is marked with a bracket and the text "Rapport de triton" above it. Below the staff, the word "anacrouse" is written, followed by a dotted line. The bottom staff features a large slur over a series of notes, with an arrow pointing to a specific note and the text "accent, désinence ..." below it, also followed by a dotted line.

Debussy, *Prélude à L'après-midi d'un faune*
<http://patachonf.free.fr/musique/debussy/faunep.php>

https://www.youtube.com/watch?v=9_7loz-HWUM
Claude Debussy - Prelude to the Afternoon of a Faun
(χωρίς στοιχεία εκτέλεσης)

2ζ.Ακρόαση :
Edgard Varèse (1883-1965), *Density 21.5* for Solo Flute

Laura Pou, flute

<https://www.youtube.com/watch?v=cCFk0f8szes>

2η. Τραγούδι: *Density 21.5* (1936, 1946), του Edgar Varèse (1883-1965).

- Ρυθμική *prima vista* & τραγούδι αρχικά τα μέτρα 1-3 (ταχύτητα εξάσκησης: τέταρτο=περ.55)

Π'ΕΣΑ
(Density 21,5)
E. ΒΑΡΕΣ

П'ЕСА
(Density 21,5)
Э. ВАРΕЗ

The image displays a musical score for the piece 'Density 21.5' by Edgar Varèse. It consists of three staves of music. The first staff begins with a tempo marking of quarter note = 72. The music is written in a single melodic line with various dynamics including *mf*, *f*, *p*, and *mf*. The second staff continues the melody with dynamics like *f > p*, *mf*, and *p subito*. The third staff features dynamics such as *f*, *ff*, *mf subito*, and *fff*. The score includes numerous slurs, ties, and articulation marks, reflecting the complex and expressive nature of the piece.

https://www.youtube.com/watch?v=Vga2R2jzmWg&ab_channel=DmitrySmirnov

Leonard Bernstein - Variation on an octatonic scale For Recorder and Cello
(Arr. for violin and cello-Ulrich Kohler Dmitry Smirnov (Violin), Hector Ochoa (Cello))

2θ.Η οκτατονική κλίμακα (Τ-η, η-Τ)

Οκτατονική ή ελαττωμένη κλίμακα τόνου-ημιτονίου από ντο:

The diagram shows the ascending and descending octatonic scale starting on D. The ascending scale is shown on a single staff with notes D, E, F, G, A, B, C, D, labeled 1 through 8 and (1). The descending scale is shown on a single staff with notes D, C, B, A, G, F, E, D, labeled 1 through 8. Arrows indicate the direction of the scale.

Οκτατονική ή ελαττωμένη κλίμακα ημιτονίου-τόνου από ντο:

The diagram shows the ascending and descending octatonic scale starting on D, with a key signature change indicated by a green line. The ascending scale is shown on a single staff with notes D, E, F, G, A, B, C, D, labeled 1 through 8 and (1). The descending scale is shown on a single staff with notes D, C, B, A, G, F, E, D, labeled 1 through 8. Arrows indicate the direction of the scale.

VARIATIONS ON AN OCTATONIC* SCALE

For H.B. + H.B., with love

Leonard Bernstein (1989)

THEMA: Andante Sostenuto (♩ = 54)

Recorder

Cello

mp *pp*

pp *mp* *pp*

(L.H. pizz.)

5

mp espr. *pizz.* *arco* *pizz.*

p

9

cresc. un poco *(mf)* *pp!* *arco* *pp* *mp*

cresc. un poco *(mf)* *pp* *mp*

2к.

13

(non rit.)

attacca Variation I

mp

p

pp

p

pp

pizz.

arco
()

V

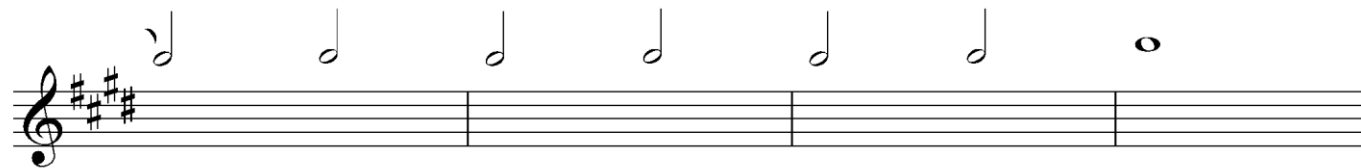
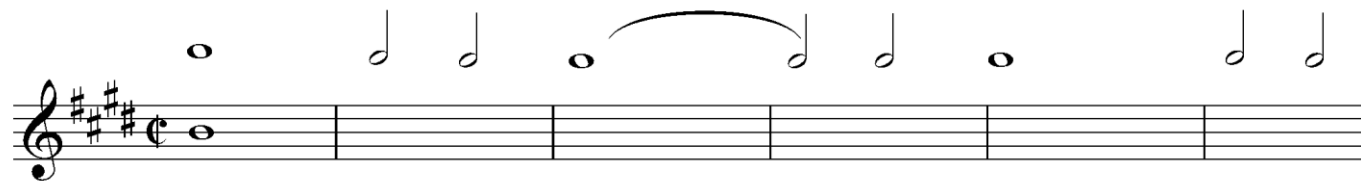
2λ.Η
οκτατονική
κλίμακα –
Olivier
Messiaen
(1908-1992)

<https://www.youtube.com/watch?v=KAYM2ncFjhY>

3α. Ακουστική αναγνώριση μελωδίας

3β.Ακουστική αναγνώριση μελωδίας:
Schoenberg, *Die Natur* (op.8):

Schoenberg (1874-1951),
6 Songs, op.8
Die Natur (1903)

3γ.Schoenberg, *Die Natur* (op.8): αρμονικό υπόβαθρο, μετάφραση

A. Schoenberg (1874-1951)
Έξι τραγούδια, Op.8, No.1
Die Natur (1903)

Nacht fließt in Tag und Tag in Nacht, _

rinnt des Le - bens Pracht und Tod zeugt des

der Bach zum Strom, der Strom zum Meer; in Tod zer -

Le - ben licht und hehr

Η νύχτα ρέει μέσα στη μέρα, και η μέρα μέσα στη νύχτα,
το ρυάκι στο ποτάμι, το ποτάμι στην θάλασσα –
Στον θάνατο αποσυντίθεται το μεγαλείο τής ζωής,
Και ο θάνατος γεννά την ζωή, φωτεινή και υπέροχη

<https://www.youtube.com/watch?v=KAYM2ncFjhY>
Schoenberg: 3 Lieder, Op. 8 - 1. Nature · Anja Silja ·
Wiener Philharmoniker · Christoph von Dohnányi

Natur, Heinrich Hart (1855-1906)

4α. Αρμονικές διαδοχές
Αναγνωρίστε τις συγχορδίες που λείπουν (και το αρμονικό φαινόμενο)

(α)

I I I

(β)

I I IV I

4β. Αρμονικές διαδοχές: Χρωματικές σχέσεις 3ης (chromatic mediants)

(α)

Αρμονικές διαδοχές
με χρωματικές σχέσεις 3ης

I $\flat$ III V I $\flat$ VI IV I

(β)

I III I VI IV iv I

Περί του Schoenberg και άλλων...

Και ο Debussy και ο Schoenberg ξεπέρασαν την τονικότητα. Ο Debussy το έκανε μ'ένα 'κλικ' των δαχτύλων, «σα να μην έτρεχε τίποτα», ενώ ο Schoenberg είχε μεγάλη πάλη μαζί της.

Από συνέντευξη της Mitsuko Uchida.

Υπήρχαν κάποιοι λίγοι συνθέτες που δεν ανήκαν στη '2^η Βιεννέζικη Σχολή' των Schoenberg, Berg & Webern και που έβλεπαν θετικά την ατονικότητα. Αμερικανοί συνθέτες όπως οι Charles Ives και Henry Cowell φαίνεται να έφθασαν στην ατονικότητα έχοντας ελάχιστη ή μηδαμινή γνώση του τί είχε συμβεί στην Ευρώπη, και από άλλο δρόμο: αγνοώντας την παράδοση παρά εξελίσσοντάς την.

Griffiths, P. (1994): *Modern Music. A Concise History*. Malta: Interprint Ltd.

Πάντως για πολλούς συνθέτες υπήρχε αμηχανία στη φάση όπου φαινόταν ότι η κατάλυση της τονικότητας θα ήταν το επόμενο βήμα. Ο Sibelius δεν συνέθεσε για τα τελευταία 30 χρόνια της ζωής του, ενώ ο Schoenberg μετά από μία 'βουτιά' στην ατονικότητα, παρέμεινε σιωπηλός κι αυτός για 7 χρόνια. Έβλεπε τη στροφή προς την ατονικότητα σαν αναπόφευκτη εξέλιξη και αισθανόταν αναγκασμένος να προχωρήσει μπροστά, ακόμα κι ενάντια στη θέλησή του.

Griffiths, P. (1994): *Modern Music. A Concise History*. Malta: Interprint Ltd.

«Ὁ θάνατος οὐ θάνατός ἐστι λοιπόν,
ἀλλὰ ὄνομα μόνον ἔχει θανάτου. Μᾶλ-
λον δέ καί αὐτό τό ὄνομα ἀφηρέθη. Οὐκέ-
τι γάρ οὐδέ θάνατον αὐτόν προσαγορεύο-
μεν, ἀλλὰ κοίμησιν καί ὕπνον».

(Ἀγ.Ιωάννης Χρυσόστομος)

Αν υπάρχει κάποιο νόημα στη ζωή, τότε πρέπει να υπάρχει νόημα και στον πόνο.
(*Victor Frankl*)

Wheat Field with Cypresses (1889) by [Vincent Van Gogh](#).
Original from the MET Museum.